

Green City Accord 2030

Tampereen lähtötila ja tavoitteet

Kaupunginhallitus 3.3.2025

Kati Skippari
Ympäristöpäällikkö
Kestävä kaupunki

Mikä on Green City Accord?

- Green City Accord (GCA) on Euroopan komission vuonna 2020 julkistama ympäristönsuojeluun sitoutuneiden eurooppalaisten kaupunkien aloite. Aloitteen visiona on terveempi, puhtaampi ja vihreämpi kaupunki, jossa kaupunkilaisilla on turvallista asua ja työskennellä ja jossa ympäristö edistää kaupunkilaisten terveyttä ja hyvinvointia.
- Tampereen kaupunki on sitoutunut edistämään Green City Accordin tavoitteita (KH 31.1.2022, 31 §)
- Aloitteeseen on sitoutunut 117 kaupunkia Euroopassa, joista Suomessa 8 kaupunkia.
- Sitoumus tukee Tampereen kaupungin strategiaa 2030, jossa keskeisinä tavoitteina on muun muassa vähentää ilmastopäästöjä, edistää kestävien liikkumismuotojen kulkutapaosuuden kasvua ja vahvistaa luonnon monimuotoisuutta.

Green City Accord

Clean and Healthy Cities for Europe

Green City Accord ja YK:n kestävän kehityksen tavoitteet

Ilmanlaadun merkittävä paraneminen pohjaten WHO:n ohjeistukseen ja EU:n ilmanlaatustandardeihin.

Merkittävä edistyminen **vesistöjen laadun parantamisessa** ja **vedenkäytön tehokkuudessa**.

Kaupunkiluonnon monimuotoisuuden suojelu ja vahvistaminen muun muassa lisäämällä viheralueiden kokoa ja laatua kaupungissa sekä pysäyttämällä kaupunkien ekosysteemien väheneminen ja elvyttämällä jo menetettyjä ekosysteemejä.

Siirtyminen kohti **kiertotaloutta** parantamalla huomattavasti kotitalouksien kunnallijätteen hallintaa, vähentämällä jätteentuottamista ja kaatopaikoille päätyvää jätettä sekä lisäämällä merkittävästi uudelleenkäyttöä, korjaamista ja kierrättämistä.

Merkittävä **melusaasteen** väheneminen lähemmäs WHO:n suositustasoja.

Sitoumuksesta käytäntöön

- Green City Accord –sitoumuksen jälkeen kaupungin tulee asettaa kunnianhimoiset määrälliset tavoitteet viidellä Green City Accord -aloitteen osa-alueella ja määrittää vertailutasot, jotka kuvastavat kunkin aihepiirin lähtötilannetta. Tavoitteet asetetaan samoille indikaattoreille kaikissa kaupungeissa.
- Kaupungin tulee suunnitella ja toteuttaa kokonaisvaltaisia toimenpiteitä ja ohjelmia saavuttaakseen tavoitteensa vuoteen 2030 mennessä.
- Kaupunki raportoi edistyksestä kolmen vuoden välein Euroopan komissiolle (Green city Accord-sitoumuksen kautta).
- Sitoumuksen yhteyshenkilönä toimii kehittämisspäälikkö Sanna Mari Huikuri. Ympäristönsuojeluyksikkö on koordinoinut tavoitteiden ja toimenpiteiden määrittämistä ja lisäksi tavoitteiden vertailutasot lähtötilanteessa on selvitetty. Määrittäytöä on tehty yhteistyössä eri hallintokuntien kanssa mm. LUMO-työryhmässä ja meluntorjunnan toimintasuunnitelman työryhmässä.
- Tavoitteiden määrittämiseen ovat osallistuneet myös Pirkanmaan Jätehuolto (kiertotalous) ja Tampereen Vesi (veden käytön tehokkuus). Hiilineutraali Tampere -tiekarttatyö, luonnon monimuotoisuusohjelman toimeenpano sekä kiertotalouden kehittäminen kaupungilla ovat tukeneet valmistelua. Työn yhteydessä on tunnistettu myös muita keskeisiä ohjelmia ja linjauksia, jotka tukevat tavoitteiden saavuttamista.

Ympäristön tilan kannalta keskeiset suunnitelmat ja ohjelmat

STRATEGIA, OHJELMA, SUUNNITELMA	ILMA	MELU	VESI	LUONTO	JÄTE
Kestävä Tampere 2030 -linjaukset	X	X	X	X	X
Hiilineutraali Tampere 2030 –tiekartta	X	X	X	X	X
Hiilineutraaleja tekoja – kehitysohjelma	X	X		X	X
Kestävän kaupunkiliikkumisen suunnitelma (SUMP)	X	X			
Tampereen pyöräliikenteen kehittämisohjelma 2030	X	X			
Kävelyn ja kaupunkielämän ohjelma 2030	X	X			
Meluntorjunnan toimintasuunnitelma (MTTS 2024-2028)		X			
Tampereen kaupungin hulevesiohjelma 2023-2030			X	X	
Tampereen pohjavesialueiden suojelusuunnitelma 30.1.2020			X		
Tampereen luonnon monimuotoisuusohjelma (LUMO) 2021-2030			X	X	
Tampereen Veden strategia			x		
Tampereen Veden vesihuoltoverkoston investointi- ja saneerausohjelma			X		
Luonnonsuojeluohjelma 2012-2020 ja luonnonsuojeluohjelman päivitys				X	
Tampereen metsienhoidon toimintamalli 2030			X	X	
Tampereen kaupunkipuulinjaus				X	
Kaupunkien julkilausuma: Sitoutuminen luontokadon pysäyttämiseen ja luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseen (Tampereen luontofoorumi 2024)				X	
Kaupungin kiertotaloussuunnitelma 2030					X

Ilmanlaatu

Kuva: Visit Tampere / Laura Vanzo

Visio 2030:

Kaupungin ilmanlaatu on parantunut ja ilmanlaatu on lähempänä WHO:n ohjearvoja, EU:n ilmanlaatu-standardeja ei ylitetä.

Tavoitteena hyvä ilmanlaatu

Lähtötila

- Tampereen ilmanlaatu on pääasiassa kansallisten ohjearvojen ja raja-arvojen sekä EU:n komission ehdottamien raja-arvojen alapuolella. Sen sijaan WHO:n asettamiin ohjearvoihin ei aina päästä, esim. vuorokausiohjearvot ovat vuonna 2023 ylittyneet kaikkien mitattavien suureiden kohdalla.

Indikaattorit (2022)

- PM 2,5-hiukkasten pitoisuustasot (korkein tausta-asezilla havaittu vuosittainen keskiarvo): **3,8 $\mu\text{g}/\text{m}^3$**
- PM 10-hiukkasten päivittäiset pitoisuustasot (korkein lukumäärä päiviä vuodessa, jolloin ylittyy WHO:n suositus $45 \mu\text{g}/\text{m}^3$ taustalla tai liikenneasemalla havaittuna): **13 päivää**
- NO₂-pitoisuustasot (korkein liikenneasemilla havaittu vuosittainen keskiarvo): **15 $\mu\text{g}/\text{m}^3$**

Tavoitteet vuonna 2030

Kaupunki saavuttaa pääosin WHO:n suosituksen mukaiset tavoitteet

- PM 2,5-hiukkasten pitoisuustasot: **5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$**
- PM 10-hiukkasten päivittäiset pitoisuustasot: ylitys **3 päivää**
- NO₂-pitoisuustasot: **10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$**

Keskeiset toimenpiteet hyvän ilman laadun saavuttamiseksi

Joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen kulkutapaosuuden kasvattaminen 69% vuoteen 2030 mennessä toteutetaan mm. seuraavin keinoin:

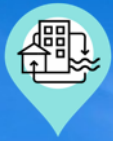
- Investoidaan ratikka- ja lähijunaliikenteeseen edelleen
- Kehitetään liityntäpysäköinnin ratkaisuja (myös pyörille)
- Investoidaan kevyen liikenteen väyliin ja kehitetään mm. turvallista pyöräpysäköintiä ja älykästä kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen opastusta
- Kasvatetaan sähköbussien osuutta joukkoliikenteestä
- Kaupungin hankinnoissa valitaan vähäpäästöiset työkoneet ja muu kalusto
- Edistetään kestävän liikkumisen ratkaisuja maankäytön ja infran suunnitteluratkaisuina, mm. joukko- ja kevyeen liikenteeseen keskittyvät maankäytön suunnitteluratkaisut, nopeusrajoitusten laskeminen
- Kannustetaan kaupunkilaisia kulkutapojen muutoksessa mm. kehittämällä erilaisia yhteiskäyttökokeiluja (yhteiskäyttöpyörät)

Muut toimet:

- katupölyn torjunta katujen talviaikaista kunnossapitoa kehittämällä, puun pienpolttoon liittyvä neuvonta ja ohjaus

KESKEISET TOTEUTTAJAT: Rakennuttaminen ja liikennesuunnittelu, maankäytön suunnittelu, joukko-liikennelautakunta, ilmasto- ja ympäristöpolitiikan yksikkö, Tampereen infra, ympäristönsuojeluyksikkö

Vesi

TAMPERE.
FINLAND

Visio 2030:

Vedenlaatu on parantunut merkittävästi kaupungin vesistöissä ja vedenkäyttö on kestävä.

Kuva: Visit Tampere / Laura Paronen

TAMPERE

Tavoitteena parantunut vedenlaatu

Lähtötila

- Tampereen pintavesien tila on verrattain hyvä. Haasteita pintaveden laadussa on keskeisissä puroissa, joihin kaupungin hulevedet laskevat sekä muutamilla järvillä. Kotitalouksien vedenkulutus on hieman maan kesikulutusta korkeampaa (ka. 120 litraa/as/vrk). Vuotovesien määrää viemäriverkostossa tulee vielä vähentää, mutta esimerkiksi jäteveden puhdistustulos täyttää yhdyskuntajätevesidirektiivin vaatimukset.

Indikaattorit (2022)

- Kotitalouksien vedenkulutus (litraa asukasta kohti päivässä): **129 litraa**
- ILI-tunnusluku (todellisen vuotovesimäärän ja väistämättömän vuotovesimäärän suhde / vuosi): **4,6**
- Yhdyskuntajäteveden prosenttiosuus, joka täyttää yhdyskuntajätevesidirektiivin vaatimukset (koskien keräilyä ja biologista käsittelyä): **100 %**

Tavoitteet vuonna 2030

- Pintavesien ekologinen tila säilyy hyvänä ja tätä heikommassa tilassa olevien tilaa parannetaan. Kotitalouksien vedenkulutus vähenee, yhdyskuntajätevesien puhdistusteho ei heikkene nykyisestä, vuotovesiä viemäriverkostoon saadaan vähennettyä.
- Kotitalouksien vedenkulutus: **120 litraa**
- ILI-tunnusluku: **4,3**
- Yhdyskuntajäteveden prosenttiosuus, joka täyttää yhdyskuntajätevesidirektiivin vaatimukset: **100%**

Keskeiset toimenpiteet vedenlaadun parantamiseksi

- Hulevesien laadun ja määrän hallinta:
 - Luontopohjaisten hulevesikunnostusten tekeminen kaupungin puroissa
 - Hulevesien laadun ja määrän hallinnan huomioiminen maankäytön ja rakentamisen suunnitelmissa
 - Työmaavesiohjeen päivittäminen
- Tampereen seudun keskuspuhdistamo otetaan käyttöön (Sulkavuori)
- Kaupunkilaisiin kohdistuvat tiedotus- ja neuvontakampanjat kotitalouksien vedenkulutuksen vähentämiseksi
- Vesihuoltoverkostoa pidetään kunnossa säännöllisesti ja toteutetaan pitkän aikavälin investointi- ja saneerausohjelmaa.
- Sekaviemäröinnistä eli sadevesien johtamisesta viemäriverkostoon luovutaan suunnitelmallisesti
- Hulevesijärjestelmään kohdistuvaa jätevesikuormitusta estetään.
- Pohjavesien laadun ja muodostumisen turvaaminen maankäytön ja rakentamisen suunnitelmissa ja rakentamisen valvonnassa

KESKEISET TOIMIJAT: Tampereen vesi, viheralueet ja hulevedet-yksikkö, rakennuttaminen, rakennusvalvonta, ympäristönsuojeluyksikkö

Monimuotoinen luonto

TAMPERE.
FINLAND

Visio 2030:

kaupunkiluonnon monimuotoisuus on vahvistunut arvokkaiden alueiden suojelun sekä viheralueiden määrän ja laadun parantamisen avulla. Urbaanien ekosysteemien määrän väheneminen on pysäytetty ja heikentyneitä ekosysteemejä on ennallistettu.

Monimuotoinen luonto ja kaupunkivihreä

Lähtötila

- Tampereen viherpeitteisyys on hyvällä tasolla, mutta epätasaisesti jakautunut. Latvuspeite laskee uusien asuinalueiden rakentamisen myötä vuoden 2018 tasosta vuoteen 2030. Uusilla kaupunkipuustutuksilla katu- tai puistoalueille ei saada aikaan vastaavaa latvuspeitelisäystä lyhyellä aikajänteellä. Luonnonsuojelualueiden osuus kaupungin pinta-alasta on pienin Suomen kuuden suurimman kaupungin vertailussa (kaupunki omistaa n. 80% alueista).

Indikaattorit (2022)

- Suojeltujen alueiden osuus kunnan alueesta: **1,83 %** (1263 ha)
- Puuston latvuspeittävyyden prosenttiosuus (kanta)kaupungin maapinta-alasta (2018): **37 %**
 - Teiskon osalta tarkastelussa mukana Nurmin alue (kaupungin laajenemissuunta).
- Muutos lintulajien määrässä rakennetussa kaupunkiympäristössä: -
 - Lähtötilanteessa **43** pesivää lintulajia rakennetussa ympäristössä (vuosi 2023)

Tavoitteet vuonna 2030

- Suojeltujen alueiden osuus vuoteen 2030: **2 %**
 - 2 % = noin 1380 ha suojelualueita
 - Tarkoittaa käytännössä, että vuosien 2012-2020 luonnonsuojeluohjelma toteutetaan loppuun (114 ha, 6 kohdetta) ja uuden luonnonsuojeluohjelman toteutus on aloitettu.
- Puuston latvuspeittävyys: säilyy kantakaupungissa **yli 30 %**
 - Lisäksi: Kaupunki pyrkii nostamaan latvuspeitettä niillä viherverkoston seuranta-alueilla, joilla latvuspeite on alle 30 %.
- Muutos lintulajien määrässä: **+5 %**
 - vastaa +2 lintulajia

Keskeiset toimenpiteet

- Luonnonsuojeluohjelman päivittäminen ja vanhan luonnonsuojeluohjelman kohteiden suojelu LUMO-ohjelman mukaisesti, tavoitevuosi 2040
- Rakennusjärjestyksen päivitys:
 - Lintuturvallisen rakentamisen huomiointi rakennusjärjestyksen päivityksessä
 - Yksityisten pihojen latvuspeitteisyyttä tukevat määräykset
- LUMO-ohjelman viheralueiden suunnitteluun ja kunnossapitoon liittyvien toimenpiteiden toteuttaminen
- Lahopuutavoitteiden asettaminen metsille metsienhoidon toimintamallin 2030 ja LUMO-ohjelman mukaisesti
- Lintuturvallisen rakentamisen huomiointi asemakaavamääräyksin tai rakennustapaohjein
- Kaupunkipuulinjauksen noudattaminen
- Aukkaiden luontoteot kaupunkialueella osana LUMO-ohjelmaa
- Viherkertoimen käyttö asemakaavoissa
- Yleiskaavan kaupunkivihreän kehittämisvyöhykkeet

KESKEISET TOIMIJAT: yleiskaavoitus, asemakaavoitus, viheralueet ja hulevedet, kiinteistöt, tilat ja asuntopoliitiikka, infraomaisuuden hallinta, ilmasto- ja ympäristöpolitiikan yksikkö, ympäristön-suojeluyksikkö, Tampereen Infra Oy

Kiertotalous

TAMPERE.
FINLAND

Visio 2030:

Kiertotalous ja jätteiden käsittely on edistynyt, koska kotitalouksien jätteidenkäsittelyä on parannettu merkittävästi, jätteiden syntyä ja sijoittamista kaatopaikalle on vähennetty sekä tuotteiden uudelleenkäyttöä, korjaamista ja kierrätystä on lisätty.

Tavoitteena vähemmän jätettä

Lähtötila

- Suomessa yhdyskuntajätettä kertyy n. 600 kg/asukas/v^{*}) (määrä sis. muutakin kuin asumisen jätteitä). Kierrätystavoitteisiin nähden liian suuri osuus jätteestä poltetaan energiana materiaalina hyödyntämisen sijaan. Kotitalouksien biojätettä päätyy myös liiaksi sekajätteen joukkoon. Tampereella yhdyskuntajätteitä koskevat tunnusluvut ovat kansallista keskitasoa.

Indikaattorit (2022)

- Syntyvä yhdyskuntajäte asukasta kohden **310 kg/asukas**
- Yhdyskuntajätteen kierrätysaste **45,4 %**
- Kaatopaikalle sijoitettu yhdyskuntajäte **0,98 %**

Tavoitteet vuonna 2030

- Asukasta kohden syntyvä yhdyskuntajätteen määrä vähenee **10 %** vuoden 2022 tasosta (279 kg/as)
- Yhdyskuntajätteen kierrätysaste on 55 % (2025) ja **60 % (2030)**
- Kaatopaikalle sijoitettu yhdyskuntajäte **< 1 %**

*) Lähde: [Yhdyskuntajätteen kierrätysaste romahti – Suomi ei kulje mukana muun Euroopan kehityksessä](#) | Tieto&trendit

Keskeiset toimenpiteet jätteen vähentämiseksi

Biojätteen erilliskeräyksen tehostaminen

- Biojätteen erilliskeräysvelvoite (1.7.2023) ja velvoitteen noudattamisen seuranta. Biojätteen lajittelun hintaohjauksen vahvistaminen (1.1.2024 alkaen), sekajätteen vuosittaiset koostumustutkimukset.

Muovien materiaali kierrätyksen edistäminen

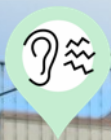
- Selvitetään yhteistyössä yritysten ja tuottajayhteisöjen kanssa mahdollisuudet tehostaa muovien keräystä ja materiaali kierrätystä

Asukasneuvonta jätteiden synnyn ehkäisystä ja jätteiden lajittelusta

- Asukkaille suunnattu monikanavainen viestintä ja neuvonta mm. korjaamisesta, kierrätyksestä ja lajittelusta, kampanjat ja tapahtumat
- Edistetään uudelleenkäyttöön soveltuvien tavaroiden kiertoa erilaisilla kokeiluilla.

KESKEISET TOIMIJAT: Pirkanmaan Jätehuolto Oy, Ekokumppanit Oy, jätehuoltoyksikkö ja ilmasto- ja ympäristöpolitiikan yksikkö

Melu

TAMPERE.
FINLAND

Visio 2030:

Kaupungin asukkaiden altistuminen melulle on vähentynyt ja asukkaiden kokema melutaso on lähellä WHO:n suositustasoja.

Tavoitteena vähemmän melua

Lähtötila

- Tampereen kaupungin asukkaisiin kohdistuva melualtistus aiheutuu pääasiassa liikennemelusta (henkilöauto- ja raideliikenne). Lähes 40 % asukkaista asuu alueella, jonka melutasot ylittävät WHO:n suositukset.

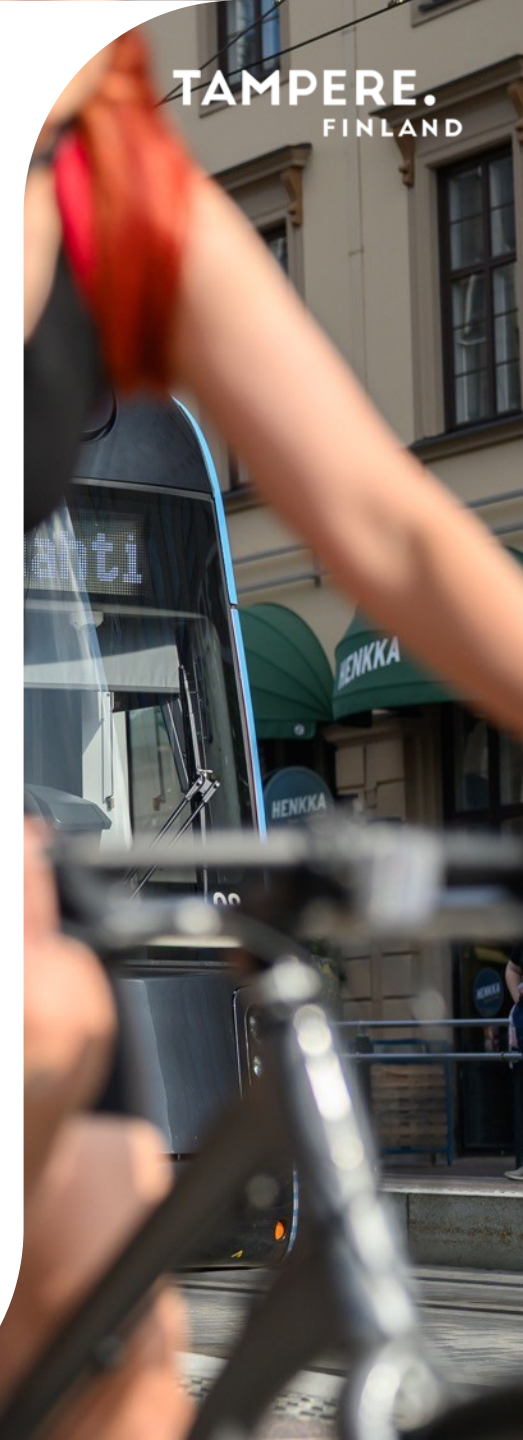
Indikaattorit (2022)

- Prosenttiosuus asukkaista, jotka altistuvat keskimäärin ≥ 55 dB:n päivä-ilta-yömelulle (L_{den}): **38 % (94 600 asukasta)**
- Prosenttiosuus asukkaista, jotka altistuvat ≥ 50 dB:n yömelulle (L_{night}): **22 % (54 800 asukasta)**
- Prosenttiosuus (aikuisista) asukkaista, joiden uni häiriintyy vakavasti: **1,5 % (3735 asukasta)**

Tavoite vuonna 2030

Melulle altistuvien asukkaiden määrä vähenee 10% vuoden 2022 tilanteesta.

- ≥ 55 dB:n päiväilta-yömelulle (L_{den}) altistuvat: 34% (-9400 asukasta)
- ≥ 50 dB:n yömelulle (L_{night}) altistuvat: 20% (-5500 asukasta)
- Prosenttiosuus asukkaista, joiden uni häiriintyy vakavasti: 1,3% (-370 asukasta)

Keskeiset toimenpiteet melun vähentämiseksi

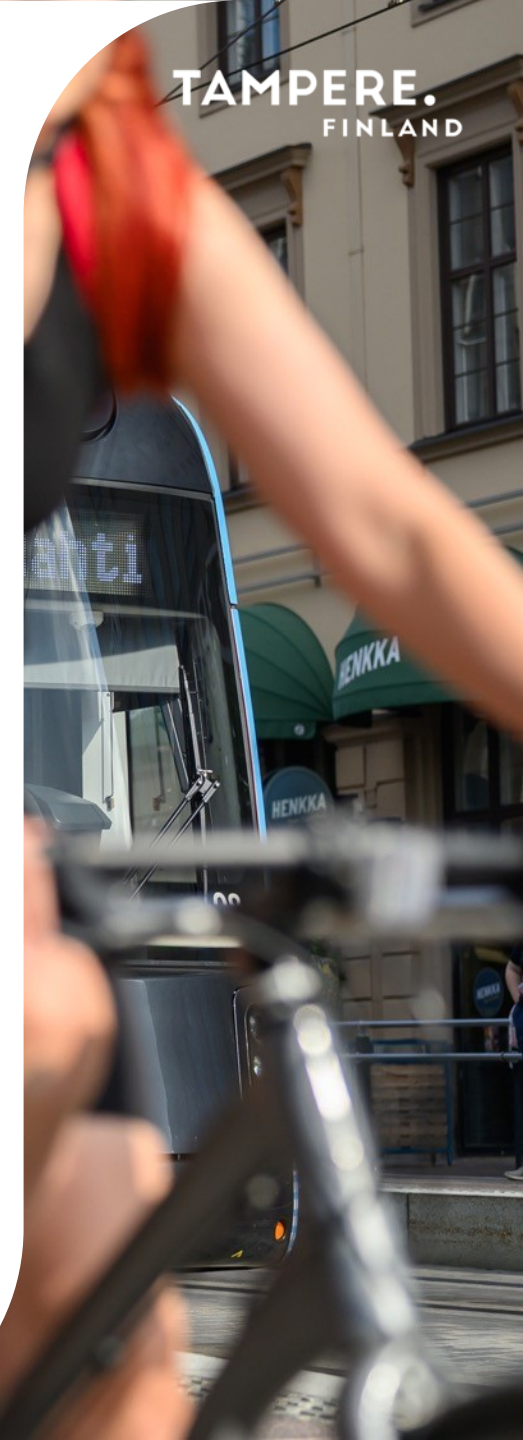
- Joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen kulkutapaosuuden kasvattaminen 69% vuoteen 2030 mennessä tehdään mm. seuraavin keinoin:
 - Investoidaan ratikka- ja lähijunaliikenteeseen edelleen
 - Kehitetään liityntäpysäköinnin ratkaisuja (myös pyörille)
 - Investoidaan kevyen liikenteen väyliin ja kehitetään mm. turvallista pyöräpysäköintiä ja älykästä kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen opastusta
 - Kasvatetaan sähköbussien osuutta joukkoliikenteestä
 - Edistetään kestävästä liikkumisesta ratkaisuja maankäytön ja infran suunnitteluratkaisuin, mm. joukko- ja kevyen liikenteeseen keskittyvät maankäytön suunnitteluratkaisut, nopeusrajoitusten laskeminen, kaavojen melumääräysten kehittäminen
 - Kannustetaan kaupunkilaisia kulkutapojen muutoksessa mm. kehittämällä erilaisia yhteiskäyttökokeiluja (yhteiskäyttöpyörät)
- Meluntorjunnan- ja suojauksen toteuttaminen rakennettavilla uusilla alueilla sekä meluntorjunnan kannalta kriittisillä alueilla

KESKEISET TOTEUTTAJAT: Rakennuttaminen ja liikennesuunnittelu, maankäytön suunnittelu, joukko-liikennelautakunta, ilmasto- ja ympäristöpolitiikan yksikkö, ympäristönsuojeluyksikkö

TAMPERE

TAMPERE.
FINLAND

Indikaattoreiden lähtötiedot

Ilmanlaatu

- Tampereen kaupungin ilmanlaadun seuranta 2022, Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluyksikkö

Vesi

- Tampereen Veden vuositilastot 2022 (julkaisematon), Tampereen Vesi

Monimuotoinen luonto ja kaupunkivihreä

- Suojeltujen alueiden pinta-ala: SYKE:n Luonnonsuojelu- ja erämaa-alueet –aineisto
- Latvuspeitteisyyden osuus pinta-alasta: Copernicuksen latvuspeitteisyysaineisto (Tree Cover Density)
- Pesivien lintujen määrä: Tampereen kaupunki: Linnustoindikaattorin lajistosiselvitys rakennetussa ympäristössä 2023 (selvitysalueet Amuri, Hiedanranta, Eteläpuisto, Sorsapuiston alue, Viinikanlahti), Pirkanmaan lintutieteellinen yhdistys ry

Kiertotalous ja vähemmän jätettä

- Pirkanmaan jätehuolto Oy, Suomen pakkauskierrätys RINKI Oy:n vuosiseuranta (julkaisematon)

Melutason lähtötila

- Tampereen EU-meluselvitys 2022, Sitowise Oy

KIITOS!

www.tampere.fi

Kestävä kaupunki
Kaupunkiympäristön palvelualue